PLAN DZIAŁANIA
KT 196
ds. Cementu i Wapna

Spis treści

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI KT 196 2
2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT 196 2
3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH KT 196 4
4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT 196 5
5. CZŁONKOSTWO W KT 196 5
6. CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI 5
7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC 6
8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT 196 6
9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT 196 PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE 7

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI KT 196

KT 196 obejmuje swoim zakresem działania prace normalizacyjne dotyczące wyrobów przemysłu wiążących materiałów budowlanych - przede wszystkim, zgodnie z nazwą – cementu i wapna budowlanego, oraz spoiw hydraulicznych, przeznaczonych do wykonywania wszelkich wyrobów budowlanych opartych na tych produktach. Działalność KT 196 obejmuje cały proces przygotowania nowych norm, ich nowelizacji i wprowadzania zmian, jak również stałą współpracę z Komitetem Technicznym CEN/TC 51 w Europejskim Komitecie Normalizacyjnym CEN, oraz opracowywaniem, w miarę potrzeb, krajowych norm własnych. Obejmuje firmy, i instytucje, takie jak:

- Producenci wyrobów (cementownie, zakłady wapiennicze, producenci spoiw hydraulicznych);
- Projektanci;
- Inwestorzy budowlani;
- Jednostki kontrolne nadzorujące wykonywanie robót budowlanych i wprowadzenie wyrobów budowlanych do obrotu, np. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, Inspekcja Handlowa, Państwowa Inspekcja Pracy;
- Laboratoria badawcze w tym laboratoria akredytowane kontrolujące jakość produkowanych wyrobów.

W zakresie normalizacji krajowej KT 196 współpracuje ze Stowarzyszeniem Producentów Cementu i Stowarzyszeniem Przemysłu Wapienniczego.

W zakresie normalizacji międzynarodowej i regionalnej KT 196 współpracuje z:

CEN/TC 51; CEN/TC 51/WG 10; CEN/TC 51/WG 11; CEN/TC 51/WG 12; CEN/TC 51/WG 13; CEN/TC 51/WG 14; CEN/TC 51/WG 15; CEN/TC 51/WG 6; ISO/TC 74.

KT 196 jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z:

CEN/TC 51; CEN/TC 51/WG 10; CEN/TC 51/WG 11; CEN/TC 51/WG 12; CEN/TC 51/WG 13; CEN/TC 51/WG 14; CEN/TC 51/WG 15; CEN/TC 51/WG 6; ISO/TC 74.

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT 196

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Obecnie normalizacja europejska obejmuje 27 cementów powszechnego użytku, 7 cementów powszechnego użytku odpornych na siarczany, 3 cementy hutnicze o niskiej wytrzymałości wczesnej i 2 cementy hutnicze o niskiej wytrzymałości wczesnej odporne na siarczany, cement murarski, cementy specjalne o bardzo

niskim cieple hydratacji, cement glinowo-wapniowy, cement supersiarczanowy, wapno budowlane, hydrauliczne spoiwa szybkowiążące, spoiwo hydrauliczne do zastosowań niekonstrukcyjnych. Dodatkowo normalizacją krajową objęto cement specjalny i cement biały. Normalizacją objęto prowadzenie oceny zgodności jak również metody badania cementu i wapna.

W ramach rozszerzania zakresu katalogu cementów opracowano dwie normy obejmujące cementy o zwiększonej ilości składników innych niż klinkier oraz wprowadzono jako główny składnik cementu pył z recyklingu betonu.

Podstawowymi wymaganiami prawnymi wpływającymi na obszar objęty działalnością KT 196 są przepisy dotyczące wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu ze szczególnym uwzględnieniem obszaru zharmonizowanego z nowym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2024/3110 z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylenia rozporządzenia (UE) nr 305/2011. Zmiana prawa Unii Europejskiej wprowadzona niniejszym rozporządzeniem wymusza opracowanie całkowicie nowych europejskich norm zharmonizowanych dla wszystkich wyrobów budowlanych w tym z zakresu działalności KT. Najważniejszą wprowadzoną zmianą w opracowaniu norm jest konieczność określenia zasadniczych charakterystyk środowiskowych będących podstawą wykonywania przez producentów dla wyrobów budowlanych obligatoryjnej oceny zrównoważenia środowiskowego.

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

W sektorze przemysłu związanym z produkcją cementu i wapna stosuje się około 30 norm.

Głównym odbiorcą Polskich Norm z zakresu cementu i wapna jest bardzo szeroko pojęte budownictwo, poprzez producentów, (cementownie, zakłady wapiennicze, producenci spoiw hydraulicznych), projektantów, inwestorów budowlanych, laboratoria badawcze kontrolujące jakość produkowanych wyrobów budowlanych.

Według ostatnich danych Stowarzyszenia Producentów Cementu (strona www), w okresie I – II 2024 r. wyprodukowano 1,76 mln ton, gdzie w analogicznym okresie roku 2023 wyprodukowano 1,67 mln ton, co daje wzrost produkcji o 5,3 %. W całym 2023 r. wyprodukowano 16,43 mln ton cementu. Import cementu w okresie I – II 2024 r. wyniósł 34 tyś. gdzie w analogicznym okresie 2023 r. wyniósł 30 tyś. ton, co daje wzrost o 12,2 %. Natomiast eksport cementu wyniósł 16,4 tyś. ton, osiągając 117 % eksportu z okresu I – II kiedy wyeksportowano 13,9 tyś. ton.

Polski przemysł cementowy to 12 nowoczesnych zakładów zatrudniających 3,8 tyś. pracowników. Według PAP Biznes w 2025 roku produkcja cementu w Polsce osiągnie 18 mln ton. (dane z biznes.pap.pl).

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH KT 196

Nowe rozporządzenie UE dotyczące wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu wymusza określenie w zharmonizowanych normach wymagań dla wpływu wyrobów budowlanych na środowisko.

Zharmonizowane normy będą obejmować z góry ustalone zasadnicze charakterystyki środowiskowe związane z oceną cyklu życia wyrobu:

1) skutki zmiany klimatu – ogółem,

2) skutki zmiany klimatu – paliwa kopalne,

3) skutki zmiany klimatu – emisje biogeniczne,

4) skutki zmiany klimatu – użytkowanie gruntów i zmiana użytkowania gruntów,

5) zubożenie warstwy ozonowej,

6) potencjał zakwaszania,

7) eutrofizacja wody w akwenach słodkowodnych,

8) eutrofizacja wody w akwenach morskich,

9) eutrofizacja lądowa,

10) ozon fotochemiczny,

11) ubożenie zasobów abiotycznych – minerały, metale,

12) ubożenie zasobów abiotycznych – paliwa kopalne,

13) zużycie wody,

14) cząstki stałe,

15) promieniowanie jonizujące, zdrowie człowieka,

16) ekotoksyczność wody słodkiej,

17) działanie toksyczne dla ludzi, rakotwórcze,

18) działanie toksyczne dla ludzi, inne niż rakotwórcze,

19) oddziaływanie związane z użytkowaniem gruntów.

Zharmonizowane normy muszą również obejmować, na ile jest to możliwe, z góry ustalone zasadnicze charakterystyki środowiskowe polegające na zdolności do tymczasowego wiązania węgla oraz innych sposobów usuwania dwutlenku węgla.

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT 196

Korzyści z realizacji prac prowadzonych w ramach KT 196 wynikają z opracowywania i wdrażania norm do zbioru Polskich Norm, co wiąże się m. in. z wprowadzaniem nowych wymagań materiałowych, metod badawczych oraz nowych materiałów wiążących.

Wprowadzanie europejskich norm zharmonizowanych do zbioru Polskich Norm w znaczącym stopniu ułatwia producentom wyrobów budowlanych działanie na rynku europejskim (poprzez możliwość stosowania oznakowania CE) i zwiększa konkurencyjność zakładów przemysłowych mających swoją lokalizację w Polsce.

5. CZŁONKOSTWO W KT 196

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstawy ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT 196 i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT 196. Każdy członek KT 196 realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w KT 196:

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym KT 196;
- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w *Wykazie OT*.

6. CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

6.1 Cele KT 196

Cele działalności KT 196 obejmują:

- Współpracę z komitetami CEN poprzez uczestnictwo delegatów oraz korespondencyjnie;
- Eliminowanie barier technicznych w handlu pomiędzy Polską i pozostałymi krajami Unii Europejskiej;
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań materiałowych;

- Zapewnienie bezpieczeństwa wyrobu.

Poprzez:

- Upowszechnianie i wdrażanie nowych i nowelizowanych norm PN-EN do stosowania w Polsce (metodą tłumaczenia lub uznania);
- Opracowywanie krajowych norm własnych.

6.2 **Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT 196**

Stratega KT 196 obejmuje:

- aktywny udział w powstawaniu Norm Europejskich i Międzynarodowych,
- wyznaczenie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT tzn. wprowadzanie do zbioru Polskich Norm metodą tłumaczenia przede wszystkim Norm Europejskich zharmonizowanych, w pierwszej kolejności norm wyrobu, a następnie norm określających metody badań oraz procedury oceny zgodności,
- współpracę z komitetami technicznymi CEN poprzez zgłaszanie uwag do nowych i nowelizowanych norm europejskich a w miarę posiadanych funduszy również udział w posiedzeniach grup roboczych CEN /TC 51,
- współpracę z organami nadzoru budowlanego, stowarzyszeniami producenckimi i środowiskiem akademickim,
- aktywny udział w pracach KT, poprzez udział członków KT w organizowanych w miarę potrzeb posiedzeniach, np. raz w roku.

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania KT 196 wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji KT 196, jest wprowadzany do programu prac KT 196. KT 196 decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w *Wykazie OT,* po wybraniu numeru właściwego OT.

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT 196

Czynniki, które mogą mieć negatywny wpływ na terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzanie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych:

- niedostateczne zaangażowanie części członków KT w terminowe procedowanie,
- znaczące zwiększenie prac normalizacyjnych związanych z opracowywaniem całkowicie nowych normy zharmonizowanych wymaganych nowym rozporządzeniem UE,
- ograniczone środki finansowe na opracowanie nowych PN na zamówienie.

9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT 196 PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Na dzień dzisiejszy KT 196 prowadzi następujące prace na zamówienie środowiska biznesowego:

w trakcie przygotowania jest norma własna:

- **prPN-B-30010** Cement – Cement portlandzki biały

W przyszłości KT – w ramach możliwości finansowych – będzie opracowywało w języku polskim normy dotyczące metod badania, oceny właściwości użytkowych i dobrowolnych norm zharmonizowanych.